

MØTEDOKUMENTER

Forskningsutvalget

02.10.2024

UNIVERSITETET I BERGEN

**Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Oktober 2024**

V1 publisert 27. september 2024

Møte i Universitetets forskningsutvalg

2. oktober 2024

12:30 – 15:30

Styrerommet, Muséplassen 1

Saksliste

I. Godkjenning av innkalling og saksliste

II. Referat: [FU-møte 28. august](#)

III. Saker

Saker

FU 34/24	D	Forskningsinfrastruktur Saksforelegg
FU 35/24	O	Tiltak for styrket deltakelse på eksterntfinansierte forskningsarenaer - løypemelding Saksforelegg
FU 36/24	O	Ekstern finansiering. Søknader og resultater Saksforelegg
FU 37/24	O	Forskningsrådet: revisjon av porteføljeplaner Saksforelegg
FU 38/24	O	Ny universitets- og høgskolelov: konsekvenser for forskerutdanningen Saksforelegg , vedlegg
FU 39/24	O	Møteplan vår 2025 Saksforelegg

D: Drøftingssak, O: Orienteringssak

Referat fra møte i Universitetets forskningsutvalg

Onsdag 28.08.2024

12:30– 15:30

Styrommet, Muséplassen 1

Til stede: Benedicte Carlsen (leder), Ole Th. Hjortland, Øyvind Frette, Siri Gloppen, Nils Anfinset, Maria-Carme Torras-Calvo, Marit Bakke, Karsten Specht, Jostein Gundersen, Svein Isungset Støve (for Øystein Monsen), Berte Elen Konow (for Ragna Aarli), Anne Aurora Ekeland Bjørkly

Fra administrasjonen: Alette Mykkeltvedt, Birgit Falch, Bjug Bøyum, Yngve Brynjulfsen, Vivil Haraldsen, Charlotte Eide

Forfall: Ragna Aarli

Saksliste: Det var ingen kommentarer til møteinnkalling. To saker om forskerutdanning ble meldt til eventuelt: status for oppfølging av krav om norskopplæring, og ansvar for karriereplaner. Behandling av sak 28/24 ble flyttet til etter sak 30.

Referat: [Referat](#) ble sirkulert for innspill i etterkant av FU-møtet 19. juni. Det var ingen kommentarer til referatet.

	Sak
FU 26/24	<p>Orientering om prioriteringer i universitetsledelsen høst 2024</p> <p>Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p> <p>Noen sentrale saker som kan gi oppfølging i FU det neste året er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiltak for styrket eksternfinansiering - FU-prosjekt • Internasjonalisering: Charm, Afrika, Nord-England, EU • Publisering, forhandlinger med forlag • Forskerutdanning – forskrift, krav om norskopplæring mm • Forskningsledelse • Endringer i bærekraft-satsingene • Forskningsinfrastruktur – ny utlysning i 2025, NFR – satsing på tungregning • IPR - arbeidsgruppe <p>Det ble blant annet spilt inn ønske om etiske vurderinger i internasjonalt samarbeid, og behov for avklaringer knyttet til forskerutdanningen</p>
FU 27/24	<p>Aktiviteter på fakultetene og innspill til saker/prioriteringer for FU</p> <p>Medlemmene orienterte. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting.</p> <p>Flere saker gikk igjen mellom fakultetene, av disse kan nevnes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Økonomiske utfordringer og budsjettprosesser, ny budsjettmodell og konsekvenser for fakultetenes satsinger • Senterutlysninger – SFF, KI, SFI, språk • Søknadsaktivitet i nasjonale og internasjonale utlysninger, samarbeid med FIA, resultater og mobiliseringstiltak • Kjernefasiliteter/forskningsinfrastruktur – økonomi, funksjon

	<ul style="list-style-type: none"> • Etikk i forskning • Forskningsrådsevalueringer • AI-verktøy i forskningsadministrasjon • Evaluering av Ph.d-programmene, revisjon av forskrifter, format på avhandling, karriereveiledning • Forskningskommunikasjon • Studentaktiv forskning, bærekraft
FU 28/24	<p>Innspill til EUs 10. rammeprogram</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til drøfting. Presentasjon er tilgjengelig på utvalgets nettsider. Utkast til posisjonsnotat ble distribuert på epost.</p> <p>Det ble generelt gitt positive tilbakemeldinger til notatet, og særlig knyttet til vektlegging av grunnforskning og utlysninger for forskningsfelt med få tematiske programmer. Utvalget hadde ellers følgende innspill:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uttrykke støtte til videreføring av arbeid med deling av data • Vurdere formuleringen om prinsipper for åpne data («så åpent som mulig»), eventuelt om det kan knyttes sterkere til Norges rettigheter i det europeiske samarbeidet • Poengtere at grunnforskning fører til innovasjon <p>Formuleringen om bidrag til europeisk konkurransekraft ble diskutert. Intensjonen er å posisjonere UiB ved å distribuere notatet til kontakter i kommisjonen, til parlamentutvalg og kontakter i Brussel-nettverk. Det er mulig å sende skriftlige innspill i etterkant av møtet.</p>
FU 29/24	<p>Tiltak for styrket deltakelse på eksterntfinansierte forskningsarenaer - arbeidsgruppe</p> <p>Saksforelegg og mandat ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p>
FU 30/24	<p>Eksternt finansiering – status for søknadsprosesser</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p>
FU 31/24	<p>Evaluering Biovitenskap og naturvitenskap</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p> <p>Den generelle vurderingen var at evalueringene ga nyttige tilbakemeldinger, og understøtter gjennomføring av planlagte tiltak.</p>
FU 32/24	<p>Forskningsetisk dag</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til orientering.</p>
FU 33/24	<p>Handlingsplan for forskerutdanning</p> <p>Saksforelegg ble lagt ut med sakslisten. Saken ble lagt frem for utvalget til orientering</p>
	<p>Eventuelt</p> <p>Utvalget etterlyste drøfting av konsekvenser av ny nasjonal forskrift om phd, innen feltene karriereveiledning og norskkrav. FIA vil følge opp med saker til FU.</p>

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 2.10.2024
FU-sak: 34/24		Arkivsaknr.:

Forskningsinfrastruktur - status

Bakgrunn

I UiBs strategi for 2023-2030 er det en ambisjon at UiB skal utvikle gode forskningsinfrastrukturer og styrke samarbeidet om infrastruktur nasjonalt og internasjonalt. I juni 2022 nedsatte universitetsledelsen en arbeidsgruppe for å utrede og gi råd om videre handlinger for å utvikle gode system for forskningsinfrastruktur ved UiB. Arbeidsgruppen leverte sin rapport 20.02.23 med en rekke anbefalinger, og Universitetsstyret har deretter sluttet seg til tiltakene for oppfølging fra arbeidsgruppen. Fakultetene har utviklet veikart for sin forskningsinfrastruktur, og Universitetsstyret fikk i møte februar 2024, [sak 9/24](#), presentert status for veikartene og arbeidet videre med forskningsinfrastruktur på UiB.

Forskningsrådet lyste ut inntil 1.3 milliarder kroner til nasjonal forskningsinfrastruktur med søknadsfrist 15. november 2023. I [sak 34/23](#) diskuterte Forskningsutvalget blant annet UiBs prioritering og rangering av søknadene. Forskningsrådets porteføljestyre for forskningssystemet behandlet tildeling i møte 25.9.2024. Resultatene blir kommunisert i løpet av den samme uken. Forskningsutvalget vil få presentert en foreløpig analyse av UiBs resultater i møtet. I utkast til utlysninger som skal behandles i NFR-styret i NFR i oktober er det planlagt en ny utlysning i 2025.

I denne saken presenteres status for fakultetsvise veikart for forskningsinfrastruktur, Forskningsrådets rapport om behov for tungregningskraft og INFRASTRUKTUR-utlysningen i 2023 og forventet utlysning i 2025.

Forskningsrådet

Forskningsrådets finansieringsordning er nest etter UiBs grunnfinansiering den viktigste finansieringskilden til større og felles infrastruktur på UiB. Forskningsrådet står for rundt 45 prosent av UiBs eksterne forskningsfinansiering (jfr FU-sak 30/24) og forskningsinfrastruktur utgjør en betydelig og strategisk viktig del av dette.

I 2023 mottok Forskningsrådet 161 søknader inkludert ca 30 forprosjektsøknader. UiB er koordinator for 19 søknader inkludert 6 forprosjektsøknader. Oppgradering av eksisterende nasjonale forskningsinfrastrukturer utgjør hoveddelen av søknadene. Dette inkluderer også oppgradering av fire nasjonale noder i europeiske infrastrukturer, såkalte ESFRI infrastrukturer.

UiB er partner i 40 søknader, i hovedsak knyttet til godt etablert infrastruktur som gjennom flere år er organisert rundt nasjonale og internasjonale nettverk.

I UiBs brev til Forskningsrådet i forbindelse med våre prioriteringer ble det fremhevet at «UiB, som er et breddeuniversitet, fremmer flere forskningsinfrastrukturer innenfor samme tema og fagområder der det er like sterkt ønske at initiativene får finansiering. Dette gjelder både søknader som UiB koordinerer og der UiB er partner. Det ble fremhevet at «søknadene er tilsvarende godt forankret på de ulike enhetene, og at det foreligger gode planer for fremtidig økonomisk drift av infrastrukturen», og videre at «det har også vært god dialog på institusjons- og fakultetsnivå innen de største universitetene og med andre partnerinstitusjoner, med mål om større grad av samordning og transparens i prioriteringsprosessen.

UiBs vurderinger for å fremme søknader kan oppsummeres slik:

- Prioritering på fakultetenes veikart av etablering og videreutvikling av nasjonal forskningsinfrastruktur som støtter oppunder UiBs overordnede strategi og fakultetene sine strategier for perioden 2023-2030.
- Videre oppgradering og utvikling av ESFRI og den internasjonale deltakelsen i forskningsinfrastrukturer på det nasjonale veikartet.
- Forprosjektsøknadene beskriver infrastruktur som er forankret på fakultetenes veikart, og er vurdert til å ha behov for en ytterligere modning nasjonalt.

Forskningsrådets porteføljestyre for forskningssystemet fikk i møte i april 2024 presentert en analyse av finansiering av forskningsinfrastruktur. Siden 2009 er det gjennom nasjonal satsing på forskningsinfrastruktur investert rundt 7 milliarder NOK totalt. NTNU leder de største prosjektene i kontraktsverdi og leder prosjekter til en samlet verdi av 1600 MNOK, deretter følger SINTEF <800 UiB <700 og UiO >600. NTNU deltar også i flest prosjekter <70, etterfulgt av UiO >60 UiB~55 SINTEF 50 men relativt likt når det gjelder rundt 20 koordineringer for alle de fire institusjonene.

Forskningsinfrastruktur er også en av satsingene som porteføljestyret foreslår for styret i Forskningsrådet i deres innspill til satsinger i statsbudsjettet for 2026 (jfr. møte i porteføljestyret juni 2024). Det er også forslått en ny utlysning for Forskningsinfrastruktur i 2025, som antas å bli omtrent på størrelse med foregående utlysninger. Det er også foreslått en styrking og prioritering av datainfrastruktur i satsingsforslaget.

«Porteføljestyret vil bidra til at norske miljøer har tilgang til relevant, nødvendig og oppdatert forskningsdata og -infrastruktur». Porteføljestyret peker på «behov for relevant og oppdatert infrastruktur som støtter opp om forskning av høy kvalitet og bidrar til å møte samfunnets kunnskapsutfordringer», og lister følgende tiltak «i) kunnskapsgrunnlag for prioriteringer og rådgivning til departementene om investeringer og drift av forskningsdata og -infrastruktur av nasjonal viktighet ii) Sikre samspill mellom investeringer i forskningsinfrastruktur og andre forskningsinvesteringer/porteføljer iii) Sikre god sammenheng mellom deltakelse i internasjonal forskningsinfrastruktur og nasjonale forskningsprioriteringer iv) revidere veikart for forskningsinfrastruktur v) hvilken rolle virkemidlene i Forskningsrådet bør ha i finansieringen av datainfrastruktur vi) utvikle det nordiske samarbeidet om forskningsinfrastrukturer (Kilde: Porteføljestyret for forskningssystemet juni 2024).

UiBs styre har i flere omganger påpekt behovet for å prioritere å arbeide for å sikre finansieringsgrunnlaget for infrastruktur. Dette inkluderer fokus på eksterne finansieringsmuligheter. Det betydelige arbeidet som er lagt ned i forbindelse med søknadsprosessen i 2023 er et godt grunnlag

for å planlegge og mobilisere til den forventede utlysningen i 2025. Langsiktige og strategiske prioriteringer vil være sentralt i arbeidet med å posisjonere UiB for denne utlysningen. I en tid med trangere budsjetttrammer er det viktig med gode prosesser og fortsatt fokus på å sikre finansieringsgrunnlaget for infrastruktur.

Europeisk samarbeid og Horisont Europa

Norge deltar i ESFRI - det europeiske samarbeidet om forskningsinfrastruktur. Dette gir norske forskere tilgang til de fremste fasilitetene utenlands og utenlandske forskere tilgang til infrastrukturer ved norske institusjoner. UiB leder norske noder i seks ESFRI-infrastrukturer og deltar som partner i flertallet av norske deltakelser i ESFRI samarbeid.

ESFRI infrastruktur finansieres nasjonalt, og samlet bevilgning fra infrastrukturprogrammet til norsk deltakelse i ESFRI-infrastrukturer, inkludert ESS i Lund, har vært 2136 MNOK. Medlemskapsavgiften til ESFRI deltakelse er en problemstilling for mange fagmiljøer et tilbakevendende tema som fremdeles er like aktuelt.

UiB har hatt betydelig gjennomslag i infrastrukturutlysningene i Horisont Europa, og er blant de ti største aktørene i hele rammeprogrammet målt etter antall deltakelser. UiB har deltatt i 22 søknader, og fått tilslag på 17 – 14 på MN-fakultetet og tre på MED. Sommeren 2024 fikk UiB for første gang tilsagn på søknad som koordinator, i HEPI-prosjektet (Health Economics for Policy Impact) ved IGS, ledet av Bjarne Robbestad. Prosjektet vil bli finansiert med 17mNOK (€1,5m) over tre år, og vil ha stor politisk betydning i forholdet mellom EU og AU (Den afrikanske union). Utkast til arbeidsprogram og utlysninger høsten 2025 er gjort kjent for våre fagmiljøer og det er allerede identifisert en rekke muligheter for fagmiljøene.

Behov for tungregning

Forskningsrådet leverte i september rapporten «[Behov for tungregningskraft i Norge for forskning og kunstig intelligens](#)» til Kunnskapsdepartementet. Rapporten anbefaler å lage en opptrappingsplan for investeringer og drift på minst 2,6 milliarder kroner for den neste femårsperioden.

På UiB er tungregning særlig viktig for beregningsorienterte fagmiljø på fakultetet innen klima og kjemisk modellering, og i veikartene som ble utarbeidet på fakultetene og IT-avdelingen på UiB i 2023 anslås det at behovet for e-infrastruktur må forventes å øke betydelig.

Rapporten slår fast at Sigma 2 er den nasjonale tilbyderer av tungregnetjenester for forskning, men kapasiteten er begrenset. De fire største universitetene er de viktigste brukerne av SIGMA2, og UiB har i all hovedsak organisert fagmiljøene sitt behov for tungregningsressurser i samarbeidet med BOTT og KD/NFR, med SIGMA2 som gjennomførende organ

ESFRI «Landmarks» hvor UiB koordinerer norsk deltakelse:

- [CLARIN - Common Language Resources and Technology Infrastructure,](#)
- [ELIXIR- A distributed infrastructure for life-science information,](#)
- [EMBRC- European Marine Biological Resource Centre,](#)
- [EMS0 - European Multidisciplinary Seafloor and water-column Observatory](#)
- [EPOS - European Plate Observing System](#)
- [ESS – European Social Survey](#)

Den store utfordringen er hvordan dette skal finansieres, og det svarer også rapporten i liten grad på. I porteføljeanalysen til Forskningsrådet anslås det at 11% av midlene til nasjonalt program for forskningsinfrastruktur går til e-infrastruktur gjennom oppgradering av SIGMA2. Ettersom programmet finansieres over post 54 i Kunnskapsdepartementet har UiB i innspill til oppgraderingen av det nasjonale veikartet for forskningsinfrastruktur i 2023, påpekt at det er behov for at også andre fagdepartementet må bidra i finansieringen av tungregningskapasiteten nasjonalt. UiBs sitt syn på dette er også forankret i den internasjonale evalueringen av infrastrukturprogrammet fra 2021, som porteføljestyret fikk presentert i gjennomgangen av styrets portefølje.

Rapporten diskuterer også behovene til såkalt skjermet sektor (som f.eks. industri og forsvaret) og muligheten for en prioritering av behov knyttet til kunstig intelligens. I videre oppgradering av SIGMA2 kan det fortrenge dagens grunnbruk fra beregningsmiljøene på UiB sine prioriteringer og gjøre SIGMA2 mindre relevant for disse.

Rapporten henter sammenlignede tall fra naboland som viser at f.eks. Finland og Sverige ligger foran Norge. Også finansieringsmodellene er annerledes, med offentlig-privat samarbeid som i Sverige der Wallenberg stiftelsen blant annet bidrar med 50 MNOK/år til en maskin som er reservert for KI. Og i Tyskland der offentlig-offentlig samarbeid skjer gjennom deres 5 900 Mil. NOK investering i EUs første JUPITER-maskinen med exascale-ytelse, der halvparten finansieres av Tyskland og resterende av EuroHPC. Den offentlige finansieringen er heller ikke kun knyttet til forskningsdepartement slik som i Norge.

Veikart for forskningsinfrastruktur

Behovet for langsiktige investeringer i forskningsinfrastruktur er stort, og UiB styret vedtok 11.05.23 (sak 23/34) at det skulle utarbeides fakultetsvise veikart for forskningsinfrastruktur som underlag for prioriteringer på alle nivå. Fakultetene, ITA og UB utarbeidet deretter egne veikart som styret fikk presentert samlet i møte februar 2024 (sak 9/24). Omfanget av og formen på forskningsinfrastrukturer er ulike ved fakultetene. Det matematisk- og naturvitenskaplige og Det medisinske fakultet skiller seg ut med de fleste og største forskningsinfrastrukturene, men digitaliseringen øker klart behovet for forskningsinfrastrukturer ved alle fakultet. Fakultetene har valgt ulike modeller i utviklingen av sine veikart, i tråd med faglige prioriteringer og omfang av forskningsinfrastrukturer ved fakultetene. Innspill fra instituttene og forankring i forskningsutvalg og fakultetsstyrer har vært en viktig del av prosessen med de fakultetsvise veikartene. Styresaken beskrev en prosess der veikartene oppgraderes jevnlig og vil være et viktig verktøy i prioriteringer i UiBs budsjettprosess. Oppdaterte veikart vil fremover behandles i Forskningsutvalget. Det anbefales på den bakgrunn at oppgraderingen av fakultetene sine veikart starter så snart som mulig og at Forskningsutvalget får de oppdaterte veikartene presentert i god tid før neste søknadsfrist i Forskningsrådet. Veikartene må inkludere en beskrivelse av deltakelse i nasjonal og europeiske infrastrukturer.

Forskningsrådets styre vedtok et nytt nasjonalt veikart for forskningsinfrastruktur i juni 2023. Veikartet er bestilt av Kunnskapsdepartementet og skal synliggjøre behovet for forskningsinfrastrukturer fremover, understøtte prioriteringer i Forskningsrådets porteføljeplaner og Regjeringens langtidspan, og involverer forskningsorganisasjoner i driften av nasjonale forskningsinfrastrukturer. Veikartet presenterer i) retningslinjer og anbefalinger for finansiering ii) et strategisk grunnlag som beskriver prioriteringer for ulike fag- og teknologiområder og iii) beskriver nasjonale og internasjonale forskningsinfrastrukturer som har mottatt finansiering. Porteføljestyre for forskningssystemet fikk i sitt

møte i juni 2024 presentert en prioritert tiltaksliste som inkluderer å revidere veikart for forskningsinfrastruktur.

Revidering av det nasjonale veikartet er et strategisk viktig mulighetsrom for UiB. Prosessen fra 2022/23 anbefales å brukes på nytt. UiB [sendte vårt innspill](#) til utviklingen av nytt nasjonalt veikart i september 2022. Innspillet var forankret i fakultetene sine innspill og i Forskningsutvalget ([FU sak 34/22](#)). I innspillet la UiB vekt på behovet for å beholde en ambisiøs opptrappingsplan av finansieringen av nasjonal infrastruktur og argumenterte for at store permanente nasjonale og allmenne infrastrukturer bør løftes ut av konkurransearenaen, og at fagdepartementene må ta ansvar for slik nasjonal permanent infrastruktur. Innenfor tematiske områder løftet UiB sitt innspill frem konkrete slike infrastrukturer som inkluderte ESFRI infrastrukturene våre. Dette er like aktuelt fremdeles.

Arbeidsfordelingen i Europa er slik at selve forskningsinfrastrukturer finansieres nasjonalt og de fleste av infrastrukturene som er en del av det europeiske veikartet, [European Strategy Forum on Research Infrastructure – ESFRI-veikartet](#), er såkalte distribuerte infrastrukturer. Norske forskningsmiljøer har forpliktet seg til å delta i 19 ESFRI-infrastrukturer. UiB er involvert i de fleste, og koordinerer den norske deltagelsen i seks av disse. Med dette følger det et stort ansvar for å holde seg oppdatert på det som skjer på europeisk nivå. Den nye kommisæren for forskning har fått brev fra lederen av Europakommisjonen der hun får beskjed om å "prioritere å lage en langsiktig strategi for å fremme europeisk forskningsinfrastruktur med mål om å skape et europeisk økosystem av forskningsinfrastruktur og -tjenester." Med vår brede kompetanse bør UiB ha som ambisjon at vi skal medvirke til utformingen av denne strategien.

Oppsummering

I denne saken presenteres resultatene fra Forskningsrådets utlysning for finansiering av nasjonal forskningsinfrastruktur i 2023 og veikart mot ny utlysning i 2025, oppgradering av nasjonalt og fakultetsvise veikart ved UiB og Forskningsrådets rapport om «Behov for tungregningskraft i Norge».

Saken legges frem for Forskningsutvalget til drøfting.

Vedlegg

Tabell 1 – Universitetet i Bergen oversikt over søknader til INFRASTRUKTUR 2023 (Grupperangert og deretter alfabetisk)

Prosjektnr. (til skissen som søknaden baseres på)	Søknadens prosjektittel	Enhet (Institutt som har ansvar for driften)	Rolle Koordinator Partner	Partnere (Koordinator uthevet)
347139	ELIXIR4	Institutt for informatikk	K	UiB , NTNU, UiO, UiT
347213	EMBRC-NO fase II	Institutt for biovitenskap	K	UiB , UiT, UiO, NTNU, NIVA, HI, NOFIMA
347058	EPOS-Norway – Research Infrastructure for Geohazards (EPOS-NG)	Institutt for geovitenskap	K	UiB , NORCE, NGU, NORSAR, NGI, UiT
347052	Koordinerte onlinepaneler for forskning på demokrati og styresett i Norge – KODEM	Institutt for politikk og forvaltning	K	UiB , UiO, NTNU, UiT, UiA, UiS, OsloMet, ISF, NORCE, Sikt
347070	National Platform for NanoSafty	Institutt for klinisk odontologi	K	UiB SINTEF Ocean, SINTEF Industry, NILU, STAMI, NMBU
347051	Nordic Seas Regional Facility of the European Multidisciplinary Seafloor and Water Column Observatory (NorEMSO)	Geofysisk institutt	K	UiB , HI, UiT, NORCE, NPI, MET, UNIS
347100	Norwegian open infrastructure for high-throughput experimentation and scale-up (NorHTE)	Kjemisk institutt	K	UiB , NTNU
346939	Norwegian facility for Scanning Electron Microscopy (NorSEM)	Institutt for geovitenskap	K	UiB , UiT, HI, HVL
347158	Norwegian Infrastructure for Safety and Security (NORISS)	Institutt for fysikk og teknologi	K	UiB , USN, Forsvarsbygg
346968	Norwegian Marine Robotics Facility II - Upgrade of ROV Ægir 6000	Institutt for geovitenskap	K	UiB , HI
347057	Norwegian National Cryo-EM Infrastructure (CryoNOR)	Institutt for biomedisin	K	UiB , UiT

347055	SAMLA 2.0. National Infrastructure for Tradition Archives in the age of AI	Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap	K	UiB, SNF, UiO, UiT, ISOF
347218	Ultra-high-resolution Earth Environmental and Climatic Archive Laboratory (EarthArchive)	Institutt for geovitenskap	K	UiB, NMBU, NVE, NGU og UNIS
347025	A Norwegian Argo Infrastructure - a contribution to the European and global Argo infrastructure (NorArgo3)	Geofysisk institutt	P	HI, UiB, NORCE, NERSC, MET, Akvaplan-niva
347130	Aquafeed Technology Centre Phase II (ATC Phase II)	Institutt for biovitenskap og Kjemisk institutt	P	Nofima, NORCE, UiB
346926	BBI - The Norwegian Brain Bank Initiative	Klinisk institutt 1	P	Helse Bergen, UiB, OUS, St.Olavs, SUS, AHUS
347226	Biobank Norway 5 – a national data infrastructure	Institutt for global helse og samfunnsmedisin	P	NTNU, UiB, UiO, UiT, FHI, Dir. for e-helse, Kreftreg., St. Olavs hospital, OUS, Helse SØ, Helse Vest, Helse Nord
347045	COASTWATCH – integrated coastal observatory and digital twin infrastructure	Geofysisk institutt	P	HI, MET, UiB, NIVA, NORCE, NERSC, UiO, NVE, RMS
346985	DISSCO - Distributed System of Scientific Collections RI - Norwegian node	Universitetsmuseet i Bergen	P	UiO, UiB, NTNU, UiT
347027	E-INFRA 2023 (SIGMA2)	Universitetet i Bergen	P	SIGMA2, UiB, UiO, NTNU, UiT
347046	EISCAT Norway 2025	Institutt for fysikk og teknologi	P	UiT, UiB, UiO, NTNU, UNIS
347106	Experimental Infrastructure for Exploration of Computing, Communication and Cyber-Physical Systems (eX-C3): The Norwegian node of the ESFRI infrastructure SLICES	Institutt for informatikk	P	Simula, SimulaMet, NTNU, UiB, UiT, UiO, Sigma2
347127	ImagingSociety - a national infrastructure for	Institutt for biologisk og	P	UiO, UiB, NTNU, UiT

	distributed acquisition and central processing of human brain imaging data	medisinsk psykologi		
347069	Infrastructure for Norwegian Earth System modelling phase 2	Geofysisk institutt	P	NORCE , MET, NERSC, NILU, UiB, UiO, CICERO
347112	Integrated Carbon Observation System (ICOS) Norway and Ocean Thematic Centre (OTC), phase 3	Geofysisk institutt	P	NORCE , UiB, NPI, NIVA, NILU, CICERO, NIBIO
346974	National network of Advanced Proteomics Infrastructure phase 2(NAPI2)	Institutt for biomedisin	P	UiO , UiB, OUS, NTNU, NMBU, UiT
347113	National Laboratories for Reservoir and Geoenery Research (NRG)	Institutt for fysikk og teknologi	P	NORCE , UiB, UiS, IFE
347005	NORBOL 2 - Norwegian Infrastructure for Molecular Biodiversity Research	Universitets-muset i Bergen	P	UiO , UiB, NTNU, UiT
347017	NorMet – Norwegian Infrastructure for Metabolomics	Institutt for biomedisin	P	NTNU , UiO, UiB, UiT, NMBU, UiS, OUS, UNN, SUS, SINTEF
346982	NOR-Openscreen II – The Norwegian node of EUOPENSCREEN ERIC	Institutt for biomedisin	P	UiO , UiB, UiT, Sintef
347034	NorSeq II – National Consortium for DNA Sequencing	Klinisk institutt 2	P	OUS , UiB, UiO, HUS, NTNU, St. Olavs hospital, UiT, UNN
347215	NorTRE - Norwegian trusted research environments	IT-avdelingen	P	UiO , UiB, NTNU og UiT
346283	Norwegian Brain Initiative (NORBRAIN) – a large-scale infrastructure for 21st century neuroscience: Stage 4	Institutt for biomedisin	P	NTNU , UiO, UiB
347059	Norwegian Molecular Imaging Infrastructure - 2 (NORMOLIM)	Institutt for biomedisin	P	NTNU , UiB, UiO og UiT
346880	Norwegian Small Experimental Fishes for	Institutt for biovitenskap og	P	UiO , NMBU, UiB, UiS, NTNU, NORD

	Innovation, Science and Health (NORSEFISH)	Michael Sars Centre		
347031	SciCult-National Infrastructure for Scientific Research on Cultural Heritage	Universitets-muset i Bergen	P	UiO, NIKU, NTNU, UiO, UiS, UiT
346956	The Norwegian Emergency Primary Care Research Network	Institutt for global helse og samfunnsmedisin	P	NORCE, UiB, UiO, NTNU, UiT, UNN
347136	The Norwegian High Arctic multi-disciplinary Ocean Observation System (NOR-HiAOOS)	Institutt for geovitenskap	P	NERSC, UiB, NPI, HI, NDRE, Kongsberg
347196	G3 2.0 - Empowering the Energy Transition through Enhanced Subsurface Imaging	Institutt for geovitenskap	P	UiT UiB, UiO, NGU, VBER
347114	Integrated Norwegian infrastructure for microphysiological systems including organoids and organ-on-chip systems (NOR-MPS)	Klinisk institutt 2	P	UiO, UiB, OsloMet, SINTEF
347155	MARINO Utsira Nord–Marine Research Infrastructure Norway	Geofysisk institutt	P	NORCE, SINTEF, IFE, HI, MET, HVL, NTNU, UiB, UiA, NHH, NINA.
347003	Norwegian Marine Data Space (NMDS)	Geofysisk institutt	P	HI, UiB, FFI, NORCE, NORD, MET, NERSC, NGU, NINA, NP, UiT, NIVA, Akvaplan, NIVA, Artsdatabanken
347061	Norwegian diachronic corpus 200–1814	Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studier	P	UiO, UiB, HiØ, NTNU
347137	Norwegian Infrastructure for Waste Upgrading – NIWU	Kjemisk institutt	P	NMBU, UiA, UiB
347002	NORA.LLM - infrastructure for national large language models	Institutt for informasjons- og medievitenskap	P	UiO, NORA, UiB, USIT, Sigma2, HiØ, Simula, UiA, NR, NORCE, UiS, UiT SINTEF, OsloMet, Nasjonalbiblioteket
347047	ResEARch CommonS fOr Norway (REASON)	Universitetsbiblioteket	P	UiT, UiB, NMBU, NTNU, UiO

347109	Swiss-Norwegian Beamlines (SNBL) at ESRF 2025-2028	Kjemisk institutt	P	NTNU, UiB, UiO, UiS, IFE
347193	The Norwegian Centre for Surface Characterization of Materials for the Green Transition (norSURF)	Institutt for fysikk og teknologi	P	SINTEF, NTNU, HVL, NORCE, UiS, UiB
347179	Infrastructure for research on bimodal visual material	Institutt for informasjons- og medievitenskap	P	OsloMet, Nasjonalbiblioteket, UiO, UiA, UiB, NTNU, HVO

Tabell 2 – Universitetet i Bergen oversikt over forprosjektsøknader til INFRASTRUKTUR 2023 (Grupperangert og deretter alfabetisk)

Prosjektnr. (til skissen som søknaden baseres på)	Søknadens prosjektittel	Enhet (Institutt som har ansvar for driften)	Rolle Koordinator Partner	Partnere (Koordinator uthevet)
347194	Norwegian and cross-national survey data on children's and adolescents' social context and health outcomes	Institutt for helse, miljø og likeverd	K	UiB, FHI, NTNU, Sikt
347117	ImAge – Pre-Project for a National Rock Art Research Infrastructure	Universitetsmuseet i Bergen	K	UiB, UiO, NTNU, UiS, UiT, Alta Museum, Riksantikvaren
347141	Norwegian Platform for Bioprinting and Cell Production for Tissue Engineering & Personalized Medicine (NorPrintLab)	Institutt for klinisk odontologi	K	UiB, UiO, RISE PFI AS (Trondheim), Helse Bergen
347036	Preparedness platform for health crises research and management (PrepHealth platform)	Institutt for global helse og samfunnsmedisin	K	UiB, Sikt, FHI, Helse Vest, RAYVN - Crisis Management Software
347172	REgional Downscaled Dataset through SuperMOdeling (RESUMO)	Geofysisk institutt	K	UiB, NORCE
347082	UnderWater Acoustic Network Emulator (UNDERTONE)	Institutt for fysikk og teknologi	K	UiB, FFI, HVL, NORCE
347223	NorARTnet – Norwegian Artistic Real-Time Network	Fakultetet for kunst, musikk og design	P	Sikt, UiB, UiO, UiT, UiA, NMH, KHiO

347104	Learning Analytics Infrastructure (LAI): Infrastructure for data-driven research and practice in higher education and workplace learning	SLATE, Psykologisk fakultet	P	UiO, UiB, NTNU
347140	Growing Up in Digital Europe – preparation in Norway (GUIDEPREP-NOR)	Institutt for helse, miljø og likestilling (HEMIL)	P	NTNU, UiB, Dronning Mauds Minne høgskole;
347199	National proton therapy infrastructure – ProInfra	Institutt for fysikk og teknologi	P	HUS, US, SOH, NN, UiO, UiB, NTNU, UiT

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 02.10.2024
FU-sak: 35/24		Arkivsaknr.:

Tiltak for styrket deltakelse på eksternfinansierte forskningsarenaer

- **Løypemelding**
-

Bakgrunn

Forskningsutvalget tok våren 2024 initiativ til et prosjekt for styrking av forskningsfinansiering ved UiB. Utkast til mandat for prosjektet, og oppnevning av arbeidsgruppe, har vært lagt fram for Forskningsutvalget i sak [10/24](#), [20/24](#) og [29/24](#).

I november og januar vil Forskningsutvalget bli forelagt to delrapporter i prosjektet, mens i februar skal helheten i arbeidet legges fram til drøfting. I møtet i november vil Forskningsutvalget presenteres for en drøftingssak som redegjør for kunnskapsgrunnlaget som er skaffet til veie siden oppstart av prosjektet. Arbeidet med kunnskapsgrunnlaget er allerede godt i gang, og i denne saken legges det fram en kortfattet løypemelding som redegjør for noe av arbeidet som er foretatt til nå.

Kunnskapsgrunnlag – status i arbeidet

1. Møter i arbeidsgruppen

Arbeidsgruppen ble konstituert på møte 6. juni, og hadde sitt første ordinære møte 21. august. Møtet i august la opp til erfaringsdeling rundt tema søknadsmotivasjon, kvalitetsarbeid med søknader og grunnenhetens rolle.

Arbeidsgruppen ble på forhånd forelagt konkrete spørsmål til diskusjon og refleksjon. På spørsmål om hvilke faktorer som påvirker egen motivasjon for å utarbeide søknader om forskningsmidler, pekte samtlige på personlig forskertrang og behov for finansiering for å gjennomføre forskningsideer. For fagmiljøene innen medisin og naturvitenskap, og for instituttsektoren, er finansiering en forutsetning for å kunne utføre forskning. I humsam-fag (humaniora, samfunnsvitenskap, juss) er forskningen mindre kapitalintensiv, og da blir finansieringen i mindre grad sett på som en nødvendig forutsetning for ansatte i faste stillinger. Alle i gruppen pekte på teamutvikling som en annen viktig faktor.

Forskningsrådgivere blir trukket fram som sentrale ressurser av flere. Erfaring med å kjøpe tjenester varierer. Hjelp med språk, sjargong og særlige krav i søknadene (eksempelvis beskrivelser av impact/virkninger) er viktig særlig i EU-søknader, her kan ofte også forskningsrådgivere bidra. Noen fakultet arrangerer søknadsseminar der søkere utvikler prosjektforslag sammen, da blir oppgaven mer kollektiv.

Egen deltakelse som evaluatorer og i vurderingspanel ble trukket fram som en særlig verdifull erfaring, da det gir førstehånds innsikt i hvordan søknader blir behandlet og hva evaluatorer reagerer på.

Forskningsrådets nye rutiner med karanteneordning og løpende frister i FRIPRO ble trukket fram som hemmende: en blir redd for at søknader ikke holder tilstrekkelig mål, og mangel på frister gjør at en trekker ut arbeidet med søknadene.

Noen institutter er særlig undervisningstunge, da blir det lite fokus på prosjektfinansiering på fellessamlinger og lignende arenaer siden mange ikke opplever at det har nok tid til forskning. Frikjøp brukes av de fleste, men i varierende grad, og med ulike kriterier. Ikke alle er interessert i fullt frikjøp, selv om instituttene tilbyr det. Det ble kommentert at en heller ville hatt frikjøp fra administrative oppgaver enn undervisning. Ved et institutt gis det mulighet for egnt undervisningsemne/forskningsseminar på masternivå knyttet til prosjektets tema, noe som ses på som verdifullt.

2. Workshop med Forskningsrådgivere ved institutt, fakultet og Forsknings- og innovasjonsavdelingen

FIA og ØKA arrangerte workshop om ekstern finansiering for forskningsrådgivere ved fakultet og institutt 23. august. Arrangementet la opp til erfaringsdeling om støtte i utvikling av prosjektforslag på fakultetene og i fellesadministrasjonen. Følgende problemstillinger ble lagt fram for drøfting i grupper:

- Hvordan arbeider min enhet for å styrke eksternfinansiering:
  - Mobilisering av søkere
  - Søknadsstøtte / organisatoriske støtteordninger
  - Potensielle barrierer
- Hvordan kan UiB øke antall søknader (og gjennomslag)

Samtalene demonstrerte stor variasjon i kultur, rutiner og tiltak mellom institutt og fakulteter. Av tiltak knyttet til de enkelte diskusjonspunktene ble nevnt:

En tilbakemelding på samtalene var at hovedfokus burde ligge på gjennomslag (suksessrate), heller enn på søknadsvolum isolert. Det er ikke et mål at «alle» skal søke om finansiering hele tiden, men det er et mål at det vitenskapelige personalet skal få best mulig rammer for å kunne utføre forskning på høyt internasjonalt nivå.

Av momenter knyttet til mobilisering ble det lagt vekt på kulturarbeid, særlig blant yngre forskere. Arbeide systematisk med karriereutviklingsplaner og medarbeidersamtaler, dette er viktige virkemidler for den enkelte forsker. Videre, oppfølging av avslag, gjøre det lettere å håndtere og bruke tilbakemeldinger i framtidig prosjektarbeid. Kompetansebygging var også et sentralt moment, i form av kurs i søknadsskriving og mentorering fra erfarne forskere.

Som tiltak for søknadsstøtte ble det trukket fram Individuell veiledning fra forskningsrådgivere i søknadsarbeid, arrangere skriveøkter med bidrag fra tidligere stipendsøkere, samtaler om avslag, veiledning i skriveprosessen og FRIPRO-program med målrettet kursing, der søkere gjennomgår hverandres skisser.

Barrierer mot deltakelse kan omfatte størrelse på enheter (vanskelig å få oversikt på store enheter, større utfordringer med å prioritere og følge opp enkeltforskere), for få insentiver for søknadsarbeid og ikke tilstrekkelige administrative ressurser til søknadsstøtte og oppfølging.

3. Instituttledersamling

UiBs instituttlederprogram består av jevnlig samlinger for instituttlederne med et eller flere faglige tema som berører instituttlederne i deres hverdag.

13. september var instituttledersamlingen viet eksternfinansiering. Leder for arbeidsgruppen og FIA presenterte prosjektet, og brukte samlingen til å diskutere hvordan instituttene arbeider for å styrke eksternfinansiering i forskning, og hvilke ulike erfaringer de sitter med. 16 instituttledere deltok, og alle fakultetene var representert. Ved å bruke denne samlingen til informasjonsinnhenting om ulike praksiser, fikk man et kunnskapsgrunnlag som prosjektet kan ta med seg i det videre arbeidet. Instituttleder ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS) delte sin erfaring i plenum. Eksternfinansiering er en kjerneoppgave ved instituttet, og er over tid blitt en integrert del av forskningsaktiviteten ved instituttet. Instituttet driver proaktiv mobilisering mot forskerne, og i stedet for å sende bredt ut informasjon om ulike utlysninger, kartlegger søknadsrådgivere relevant utlysninger, og driver målrettet match-making i samråd med instituttleder. Instituttet har utarbeidet et skjema med spørsmål knyttet til ulike risiko- og økonomiske parametre i prosjektet det skal søkes om. Dette skal gjennomgås av instituttøkonom og godkjennes av instituttleder før søknad sendes. Alle prosjekter skal bidra til fellesskapet, og prosjektene inngår i en langsiktig plan for å styrke fagmiljøene.

Geofysisk institutt er et annet eksempel på et institutt som over lengre tid har bygget opp en sterk og strategisk søknadskultur, og der instituttleder og forskningsrådgiver legger langsiktig og strategiske planer for hvilke utlysninger forskerne bør søke på. Det er også andre institutt som har kommet langt i dett arbeidet.

Det er ulike praksis mellom fakultetene og instituttene i spørsmål om sammenhenger mellom eksternfinansiering og grunnbevilgning, og hva eksternfinansiering gir tilbake til basis. Flere av instituttlederne etterlyste en oversikt og kunnskapsdeling som viser hvordan de økonomiske mekanismene fungerer på fakultetene.

4. Praksis ved UiO og NTNU

Forsknings- og innovasjonsavdelingen har hatt noen innledende samtaler med administrativ ledelse ved UiO og NTNU. Dette vil bli fulgt videre opp i samtaler med noen utvalgte institutt og fagmiljø ved institusjonene, slik at prosjektet får et bredere, kunnskapsgrunnlag om hvordan enhetene jobber med ulike virkemidler fra Forskningsrådet og EU.

Ved UiO er den fagnære, administrative søknadsstøtten lagt til fakultetene, mens den sentrale Forsknings- og innovasjonsadministrasjonen har et overordnet ansvar for sentrale forskningsadministrative tjenester. UiO er medlem av The Guild, som består av 22 forskningsintensive medlemsinstitusjoner fra 16 ulike land <https://www.the-guild.eu/> Mange av medlemsinstitusjonene i The Guild samler nå sin forskningsstøtte i sentrale enheter. UiO har satt i gang en pilot for å se på mulige virkemidler utenfor Europa, og tester nå bl.a. ut søkemotoren «Research Connect» [Access Specialist Research Funding For Research Organisations \(myresearchconnect.com\)](https://www.accessspecialist.com/). NTNU har hatt en lisens på dette i flere år. Flere av medlemsinstitusjonene i The Guild har medlemskap på fakultetsnivå. Flere av fagmiljøene ved UiO har bygget en sterk kultur for excellence, men det er fortsatt et stort, potensiale innenfor andre virkemidler som Pilar II i Horizon Europe. UiO gjennomfører årlige, bilaterale møter med fakultetene og det utarbeides årlige forskningsmeldinger.

Ved NTNU er den forskningsadministrative støtten samlet i den sentrale avdelingen for forskning, innovasjon og eksterne relasjoner (FIE). FIE koordinerer og utvikler støttetjenester for forskning og innovasjon for ansatte og studenter, f.eks. Horizon Europe. Det utformes sentrale prosesser rundt store initiativ som SFF, SFI mm. Mobilisering av fagmiljøene er et uttalt lederansvar, og alle institutter har en nestleder for forskning. Det gjennomføres årlige dialogmøter om forskning med alle fakultetene, og det utarbeides årlige kvalitetsmeldinger for forskning. Alle fakultet skal utarbeide spesifikke planer for ERC-søknader på kort og lang sikt, og skal oppdateres årlig. NTNU har utviklet en internasjonal utviklingsplan for 2022-2025, og et av utviklingsmålene er å øke utnyttelsen av EUs virkemidler for forskning, innovasjon og utdanning. NTNU skal doble sin portefølje av ERC sammenlignet med forrige rammeprogram, og skal bl.a. være blant de 20 universitetene i Horizon Europe, og det universitetet i Norge som gjør det best i tildeling fra prosjekter i Pilar II (globale utfordringer og konkurransedyktig næringsliv.).

5. Frikjøpsordninger ved UiB

Frikjøpsordninger i eksternfinansierte prosjekter er ulikt praktisert ved UiB, og som en del av kunnskapsarbeidet i prosjektet vil arbeidsgruppen presentere en oversikt over hvordan dette praktiseres i dag. Forhandlingsutvalget ved UiB har bedt HR-avdelingen fremskaffe en oversikt over praksis og eventuelle retningslinjer for frikjøp i forbindelse med eksternfinansierte prosjekt ved UiB, og vi vil komme tilbake med en oversikt over praksis når kartleggingen fra HR-avdelingen er ferdig.

6. Våre nordiske naboer

Som en del av kunnskapsgrunnlaget vil arbeidsgruppen fremskaffe informasjon fra bl.a Århus, Stockholm, Gøteborg og Helsinki.

Saken legges fram for forskningsutvalget til orientering.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 02.10.2024
FU-sak: 36/24		Arkivsaknr.:

Ekstern finansiering. Søknader og resultater

Bakgrunn

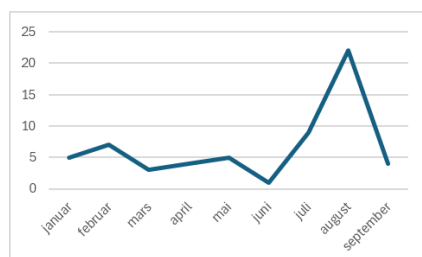
Forskningsutvalget får jevnlig oversikter over status for søknader og tildelinger i Forskningsrådet og EU, sist i sak [30/24](#) (august 2024). Siden dette møtet har det vært flere søknadsfrister i EU, og en stor del av Forskningsrådets tematiske utlysninger innen forskerprosjekt og kompetanse- og samarbeidsprosjekt er tildelt.

Forskningsrådet

Så langt i år har UiB fremmet 151 søknader om finansiering i Forskningsrådet.

Tabell 1 Søknader til forskningsrådet 2024

	HF	JUSS	MED	MN	PSYK	SV	Andre	Totall
Forskerprosjekt	6	4	33	52	3	7		105
Forskerprosjekt for erfarne forskere (FRIPRO)	2		16	19				37
Forskerprosjekt for tidlig karriere (FRIPRO)	2		8	9	1	1		21
Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet (FRIPRO)	2							2
Forskerprosjekt for fornyelse (tematisk utlysning)			3	9	20	2	4	38
Forskerprosjekt for tidlig karriere (tematisk utlysning)			1		4		2	7
Forskningscenter	1		3	2				6
Senter for forskningsdrevet innovasjon – SFI V – trinn 1				3	2			5
Senter for norsk som fagspråk	1							1
Innovasjonsprosjekt				2				2
Internasjonale utlysninger				1	1		1	3
Kompetanse- og samarbeidsprosjekt				1	5	1	2	10
Koordinerings- og støtteaktivitet	2	1	8	11			2	24
Støtte fra andre enn Forskningsrådet					1			1
Totall	9	5	48	72	4	10	3	151

Av 105 søknader til forskerprosjekt er 60 til FRIPRO med løpende frister. Søknad til FRIPRO har hatt et sterkt oppsving i løpet av sommeren, med en topp på 22 søknader i august, mens omfanget i september så langt er fire.

To senterutlysninger har hatt søknadsfrist september 2024. LLE deltar i konkurransen om midler til Senter for norsk som fagspråk, med midler inntil 120 millioner. Forventet svar på

søknaden er mars 2025.

Fem fagmiljø har levert søknader i utlysningen for SFI V trinn 1: Tre fra Det medisinske fakultet (IGS, IKO og K1) og to fra Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (BIO, Geovitenskap). I tillegg er UiB partnere i 14 søknader – fem ledet av NTNU, to av Norce, to av OUS, samt søknader fra NERSC, HI, HVL, NOFIMA og IFE. Ved forrige SFI-utlysning sendte UiB også fem søknader, og deltok som partner i åtte. Nærmere informasjon om søknadene og prosessen er beskrevet i Innovasjonsutvalgets [sak 18/24](#).

Tabell 2 Innvilgede søknader 2024

	HF	JUSS	MED	MN	PSYK	SV	Andre	Totalt
Forskerprosjekt	1	2	2	6		1		12
Forskerprosjekt for erfarne forskere (FRIPRO)				3				3
Forskerprosjekt for tidlig karriere (FRIPRO)				1				1
Treårig Forskerprosjekt med internasjonal mobilitet (FRIPRO)	1							1
Forskerprosjekt for fornyelse (tematisk utlysning)		1	2	2		1		6
Forskerprosjekt for tidlig karriere (tematisk utlysning)		1						1
Forskningsinfrastruktur				4		1	1	6
Internasjonale utlysninger			1			1		2
Kompetanse- og samarbeidsprosjekt				2		1		3
Koordinerings- og støtteaktivitet	2	1	4	6			1	14
Totalt	3	3	7	18		4	2	37

I september har Forskningsrådets porteføljestyrer behandlet søknader til utlysningene for forskningsinfrastruktur, FRIPRO, tematiske forskerprosjekt og kompetanse- og samarbeidsprosjekt.

UiB har gjort det svært sterkt i utlysningen av midler til forskningsinfrastruktur, med fem koordinatortildelinger for ordinære søknader, av disse fire til MN og en til SV, samt en tildeling til forprosjekt ved universitetsmuseet. Til sammen er det søkt om over 470 millioner til disse prosjektene, men det endelige beløpet vil sannsynligvis bli noe lavere etter kontraktforhandlinger. I tillegg er UiB partner i ni finansierte prosjekt. Forskningsinfrastruktur blir nærmere beskrevet i FU-sak 34/24.

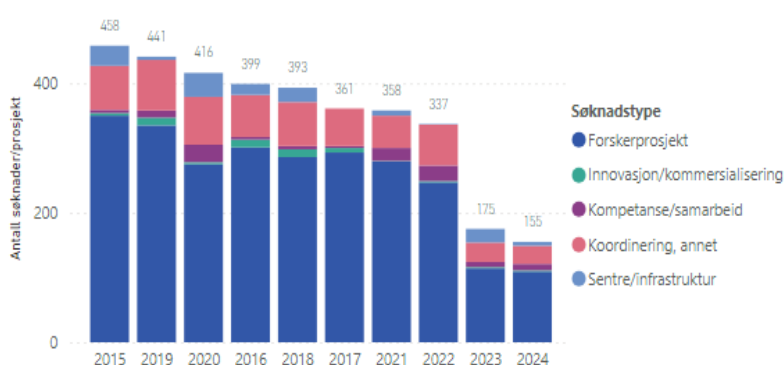
FRIPRO-tildelingen 6. september ga UiB ett prosjekt (MN), av sannsynligvis rundt 12 evaluerte. UiO tok i denne runden ni stipend, og NTNU fem. Totalt har UiB oppnådd fem FRIPRO-prosjekt i 2024, mot 14 til UiO og 6 til NTNU. 42 av UiBs søknader er ikke registrert med endelig status for søknadsbehandling, disse vil bli behandlet på kommende møter i porteføljestyret for banebrytende forskning.

Ved utgangen av september er de fleste av UiBs 45 søknader til tematiske utlysninger av forskerprosjekt og 10 søknader til samarbeidsprosjekt evaluert. UiB har oppnådd finansiering på syv forskerprosjekt og tre kompetanse- og samarbeidsprosjekt. Ved utløpet av september er det kun porteføljestyret for utdanning og velferd som ikke har behandlet søknader. Tildelingene høsten 2024 er omtalt i nyhetssak i [På høyden](#).

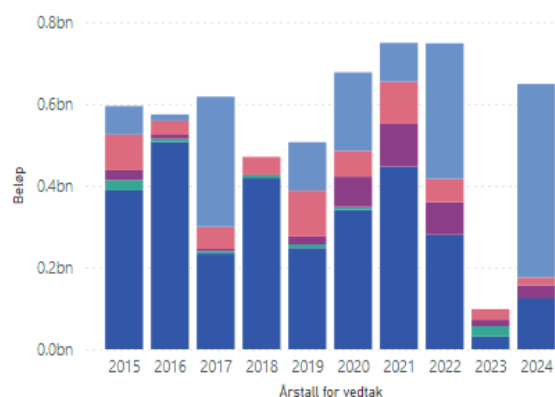
På grunn av den svært store tildelingen til forskningsinfrastruktur, vil UiB oppnå finansiering ikke langt fra toppnivåene i 2021 og 2022, se figur 2. En betydelig del av disse midlene vil gå til partnere, men dette vil kunne veies opp ved UiBs egen deltakelse som partner i andre prosjekt.

Figur 2 viser samtidig at søknad til forskerprosjekt og KSP så langt er betydelig lavere enn tidligere år, det er særlig nedgangen i FRIPRO-søknader som påvirker dette.

Søknader etter søknadsår

Innvilgede beløp etter vedtaksår

Figur 2 NFR Søknader og innvilget beløp etter søknadstype

Uttellingen i forskerprosjekt-utlysningene er likevel på et høyt nivå nasjonalt, tett opp til UiO, NTNU og SINTEF. Infrastrukturtildelingene gjør at UiB per september er den tredje største aktøren målt etter innvilget beløp fra forskningsrådet.

Tabell 3 Prosjekter og innvilget beløp publisert på forskningsrådets nettsider, 10 største nasjonalt. NB: enkelte tildelinger publiseres ikke på nettsidene.

	Forsker- prosjekt	Sentre	KSP	INFRA	Annet	Totalt beløp
SINTEF	17	4	14	2	1	1 300 822 000
NTNU	15	3	6	4	6	1 195 677 000
UIB	12		3	6	5	642 485 000
NORCE	5		3	2	3	388 844 000
IFE	2	1		3		275 369 000
UIO	17		4	2	6	255 607 000
UNINETT				1		199 740 000
NMBU	4		6	2		196 942 000
UIT	7	1	4		10	176 202 000
NGI				1	1	89 636 000

Horisont Europa

Ved utgangen av september er det registrert 79 søknader fra UiB til programmene under Horisont Europa i 2024, og det er gitt tilsagn om finansiering på 26 prosjekt til en verdi av 15,5 millioner Euro. I pilaren Excellent science er det oppnådd finansiering på to ERC (ett starting grant og ett advanced grant), og 12 MSCA-prosjekt, herunder seks postdoctoral fellowships (MSCA PF), fem doctoral networks (MSCA DN) og en staff exchanges (MSCA SE).

I løpet av den siste måneden har det vært flere store utlysninger, med til sammen 40 søknader siden utgangen av august. Av disse var 10 søknader til ERC advanced grants med frist 29. august, og 16 søknader til MSCA-PF. ERC ADG ligger noe over nivået i 2023 (8), mens MSCA PF ligger noe under 2023 (21).

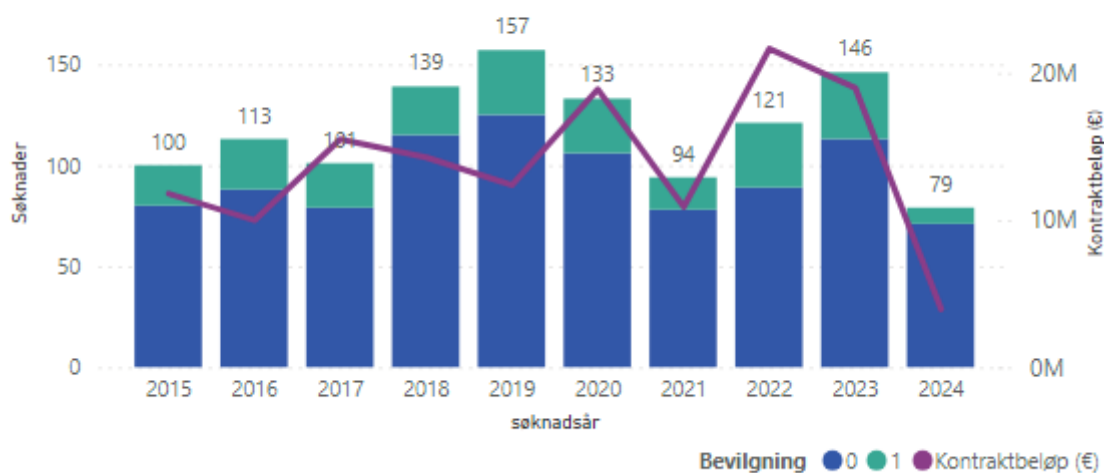
Tabell 4 Søknader og innvilgede prosjekt 2024, Horison Europa

	Søknader, søknadsår 2024				Finansierte prosjekt, vedtaksår 2024				Bevilgning
	Excellent science	Global Challenges	Annet	Totalt	Excellent science	Global Challenges	Annet	Totalt	
ADM	1		1	2				1	0
HF	8	1		9	2	1		3	3 615 158
JUSS	1	1		2					0
KMD	1			1		1		1	698 058
MED	6	9	3	18	4	1		5	3 473 424
MN	15	13	1	29	8	2	1	11	5 926 221
PSYK	3	5		8		1		1	1 191 325
SV	2	5		7	2	1		3	369 911
UIB	1			1	1			1	226 751
MUSEUM	1	1		2					0
Totalt	39	35	4	79	17	7	2	26	15 500 848

Det er så langt meldt inn planer om ytterligere 40 søknader i 2024, av disse 22 til ERC starting grants, 10 ERC synergy grants og syv doctoral networks. Søknader til ERC STG vil dermed ta seg betydelig opp fra 2023, da UiB sendte 8 søknader.

Tabell 5 Søknader etter søknadsår per september 2024, Horisont Europa. Finansierte prosjekt i 2024 (tabell 4) vil i hovedsak være basert på søknader i 2023. Linje viser årlig innvilget beløp i Euro.

Søknader og innvilgede prosjekt, EU

Fra ERC-utlysningene i 2023 er UiB videre i konkurransen med to synergy grants i runde tre, og fem consolidator grants i runde 2. I alt er 50 søknader til behandling ved utgangen av september.

Saken legges fram for Forskningsutvalget til orientering

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 02.10.2024
FU-sak: 37/24		Arkivsaknr.:

Forskningsrådet: revisjon av porteføljeplaner

Bakgrunn

Forskningsrådet innførte porteføljestyring i 2019. Målet med porteføljestyringen er å få mer forutsigbare utlysninger til forskningsrådsmidler og best mulige porteføljer innen hvert styre sitt område. Porteføljestyrene har ansvar for investeringer og strategisk utvikling av forskning innen ett eller flere av forskningsrådets budsjettformål. Styrenes arbeid følger en overordnet porteføljeplan, som konkretiseres i investeringsplaner.

Porteføljestyrene ble omorganisert med virkning fra 1. januar 2024 til ni tematiske styrever og to overordnede. I forbindelse med omorganiseringen skal det utvikles nye porteføljeplaner for ti av styrene, jamfør [nyhetssak](#) på forskningsrådets nettsider. Porteføljeplanene er styringsdokument som tar utgangspunkt i regjeringens langtidsplan og forskningsrådets strategi. Planene formulerer prioriteringer og tiltak og legger overordnede rammer for Forskningsrådets utlysninger de kommende år. Det er derfor viktig at universitetets fagmiljøer engasjeres for å sikre at brede interesser blir ivaretatt i prioriteringene.

Forskningsrådet har ikke signalisert brede høringsprosesser knyttet til planarbeidet, men vil arrangere digitale innspillmøter for hvert porteføljestyre i perioden oktober 2024 til januar 2025. Utkast til plan vil legges ut i forkant av møtene. De fire første planene skal behandles i styret i desember, tre i februar og de tre siste i mars. Per 25. september er tre datoer annonsert, for innovasjon, muliggjørende teknologier og forskningssystemet. I tabellen under gis det lenker til planer for de utgåtte porteføljestyrene, disse samsvarer ikke lenger med de omorganiserte porteføljestyrene.

Porteføljestyre	Dato for møte	Gjeldende planer (tidligere styre)	UiB-ansatte i styret
Forskingssystemet	11. oktober	Ingen eksisterende planer	
Banebrytende forskning		Livsvitenskap ; Naturvitenskap ; Hum/sam	Inge Jonassen, Magne Olav Sydnes

Innovasjon	23. oktober	Industri og tjenestenæringer; Demokrati, styring	
Demokrati og global utvikling		Demokrati, styring; Global utvikling	Eirik Holmøyvik
Energi og transport		Energi, transport, lavutslipp; Petroleum; Hav (maritim del)	
Helse		Helse	Bettina Husebø
Klima og miljø		Klima og polar; Landbasert mat, miljø; Hav (marin)	
Mat og bioressurser		Landbasert mat, miljø; Hav (marin)	
Muliggjørende teknologier	18. oktober	Muliggjørende teknologier	Pinar Heggernes (leder)
Samisk samfunn og kultur	Ikke revisjon	Samisk samfunn og kultur	
Velferd og utdanning		Velferd, kultur, samfunn; Utdanning; Demokrati, styring (samfunnsøkonomi)	Oddrun Samdal (leder)

FIA vil følge med på prosessen og delta på møtene, og involvere relevante fagmiljø i forkant av møtene. Fakultetene oppfordres til å sette seg inn i utkastene til planer for relevante porteføljer, vurdere prioriteringer og tiltak, delta på møtene og gi innspill til planene.

Saken legges fram for Forskningsutvalget til orientering.

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 02.10.2024
FU-sak: 38/24		Arkivsaknr.: 2024/12064

Revidert universitets- og høyskolelov og forskrift

Bakgrunn

Stortinget vedtok i vår ny lov om universiteter og høyskoler, med virkning fra 1.8.2024. Departementet har fulgt opp med revisjon av lovens [forskrift](#). Endringer i lov og forskrift har konsekvenser for blant annet rekruttering, karriereløp og innretning på rekrutteringstillinger, og særlig har nye språkkrav vært gjenstand for offentlig debatt. Forskriften innebærer krav til norsk-kunnskaper på B2-nivå for undervisnings- og forskningsstillinger, og A2-nivå for stipendiater og postdoktorstillinger, med virkning fra 1.8.2025.

HR-avdelingen arbeider med tilpasninger til ny lov og forskrift, blant annet med tilrettelegging av informasjon, rutiner og maler knyttet til endringene. Avdelingen har orientert fakultetene om endringer og videre prosesser i brev 9. september 2024 (ephorte 2024/12064). HR-avdelingens orientering er vedlagt.

Saken legges fram for Forskningsutvalget til orientering

Forsknings- og innovasjonsavdelingen
Universitetsmuseet
Det samfunnsvitenskapelige fakultet
Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet
Det medisinske fakultet
Det humanistiske fakultet
Det juridiske fakultet
Det psykologiske fakultet
Fakultet for kunst, musikk og design

Referanse

2024/12064-HEES

Dato

09.09.2024

Endringer som følge av ny Lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrift

Det er vedtatt en ny universitets- og høyskolelov med tilhørende forskrift ([universitets- og høyskoleforskriften](#)) som gjelder fra **1.8.2024**. Kapittel 3 tar for seg nye regler for undervisnings- og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og innstegsstillinger. Fellesadministrasjonen ved UiB arbeider nå med de ulike endringene i ny forskrift og vil involvere fakultetene i arbeidet der det er nødvendig. Nedenfor følger en oversikt over hvilke endringer innenfor HR-feltet UiBs enheter må iverksette umiddelbart, og hvor det er overgangsregler og behov for avklaring eller utredning før implementering.

Fastsatt kvalifikasjonskrav for alle stillingskategorier

Det er fastsatt kvalifikasjonskrav til alle undervisnings- og forskningsstillinger (forskriftens kapittel 3 §3-2 tom. 3-7). Nødvendige justeringer må vedtas og innarbeides ved UiB.

Inntil videre følges de kvalifikasjonskravene som gjaldt frem til 1.8. 2024. Informasjon sendes ut når endringer er avklart slik at oppdaterte formuleringer kan innarbeides i ulike rekrutteringsprosesser/opprykk saker for vitenskapelige stillinger ved UiB.

Utdanningsfaglig kompetanse

Den nye forskriften sier at universitetene skal fastsette nærmere krav til den utdanningsfaglige kompetansen for ansettelse og opprykk til undervisnings- og forskningsstillinger, tilpasset hver stillingskategori.

Professorer får nå, i likhet med førsteamanuensis, en frist på 2 år etter tilsetting på å oppnå utdanningsfaglig kompetanse. Dette må fremgå i utlysningstekster og eventuelt andre dokumenter i tilsettingsprosesser ved UiBs enheter. HR-avdelingen vil oppdatere formuleringer i kontraktmalene.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ephorte

Det er fastsatt en overgangsordning som innebærer at ansettelser som blir vedtatt før 1.8.2025 kan følge det tidligere regelverket når det gjelder kriteriene for utdanningsfaglig kompetanse.

De utdanningsfaglige kompetansekravene for professor og førsteamanuensis må gjennomgås i organisasjonen. Vi kommer tilbake til nærmere informasjon om prosess. Inntil videre følges altså de kvalifikasjonskravene som gjaldt frem til 1.8 2024.

Ansatte etter regelen om ekstraervert (bistillinger) etter universitets- og høyskoleloven § 7-7 kan unntas fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse. Inntil videre følger fakultetene dagens praksis.

Museumsfaglig kompetanse kan erstatte utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse ved universitetsmuseer. Også her følges eksisterende retningslinjer inntil videre.

Språkkrav

Forskriftens krav om norskferdigheter på nivå B2 innen tre år etter ansettelse i undervisnings- og forskningsstilling er allerede gjeldende ved UiB, jf. Språkpolitiske retningslinjer for Universitetet i Bergen vedtatt i 2019.

Ansatte etter regelen om ekstraervert etter [universitets- og høyskoleloven § 7-7](#) kan unntas fra krav til norskferdigheter på minimum nivå B2. Inntil videre følger fakultetene dagens praksis (ikke språkkrav for ansatte i ekstraervert).

UiB avventer innføring av det nye språkkravet på minimum nivå A2 for stipendiater og postdoktorer til nødvendige avklaringer er på plass. Det er fastsatt en overgangsordning som innebærer at ansettelser som blir vedtatt før 1.8.2025 kan følge det tidligere regelverket når det gjelder kvalifikasjonskrav.

HR-avdelingen vil gjennomgå og oppdatere formuleringer i maler for utlysninger og kontrakter (unntatt for rekrutteringsstillingene) ved UiBs enheter.

Ansettelser

Alle ekstraervert (bistillinger) må lyses ut med unntak for de eksternfinansierte. Det er kun lov å ansette i ekstraervert på åremål 2-6 år. Ved ny åremålsperiode legger UiB til grunn at stillingen må lyses ut på nytt. UiB mener imidlertid at det er anledning til å utvide avtalt åremålsperiode frem til maksimalt 6 år. Dette gjelder fra 1.8.2024.

Det er ikke lengre mulig å ansette forskere i ekstraervert (forsker II). Dette gjelder fra 1.8.2024.

Tilsettingsperioden for postdoktorer økes fra 2-4 år til 3-4 år. Det er fastsatt en overgangsordning som innebærer at ansettelser som blir vedtatt før 1.8. 2025 kan følge det tidligere regelverket. Inntil videre kan postdoktorer derfor ansettes som tidligere, altså for minimum to år. I nye søknader om eksternfinansiering må man planlegge for minimum 3 års ansettelse.

MSCA-postdoktorer har EU-finansiering for 2 år. HR-avdelingen og Forsknings- og innovasjonsavdelingen skal se på hvordan man kan ansette MSCA-postdoktorer på en måte som både er i tråd med forpliktelsene overfor EU og den nye loven/forskriften. Inntil nye ansettelsesrutiner for MSCA-postdoktorer er på plass, kan man følge gammelt regelverk.

Sakkyndig komité skal nå ha minst 3 medlemmer med minimum tilsvarende kompetanse som stillingskategorien det skal ansettes i eller som det skal søkes overgang eller opprykk til. Minst to av medlemmene må ha kompetanse innenfor samme fagområde som søkeren. Begge kjønn skal være representert. Leder av komité skal være ekstern. Det er unntak fra

kravet om vurdering fra sakkyndig komité for universitets- og høyskolelærer og universitets- og høyskolelektor og for ekstraervert (tidligere kalt bistillinger). De nye forskriftsreglene gjelder fra 1.8.2024, men dagens reglement gjelder inntil UiB eventuelt fastsetter nye interne regler for sammensetning av komiteene.

Opprykk:

Det er nå mulig å søke opprykk uavhengig av stillingsprosent. Dette gjelder fra 1.8.2024. Den ansatte må ha minimum 1 år igjen av ansettelsesperioden. Det kan ikke søkes opprykk for innstegsstillinger og ekstraervert (bistillinger).

Også for opprykk følges inntil videre de kvalifikasjonskravene som gjaldt frem til 1.8.2024. UiB opprettholder inntil videre søknadsdatoene 15.3. og 15.9. for opprykk til professor.

Ansatte som søker om opprykk etter § 3-13 senest 31. juli 2025 har rett til å få søknaden vurdert etter forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisning- og forskerstillinger.

For universitetslektorer er det ikke lenger krav om sakkyndig komite (kun at det sjekkes om kriterier er oppfylt).

Ansatte i stillingskategorien universitets- og høyskolelektor har rett til å søke opprykk til førsteamanuensis etter forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisning- og forskerstillinger § 2-4 første ledd, fram til 31. desember 2027.

Det er ikke avklart om UiB skal åpne for overgang fra førstelektor til førsteamanuensis eller dosent til professor. Inntil videre kan dette derfor ikke søkes om ved UiB.

Rekrutteringsstillinger

Stillingen som vitenskapelig assistent er omtalt under rekrutteringsstillinger i den nye forskriften og tydeliggjort som et grunnlag for en videre akademisk karriere. Også vitenskapelig assistent-stillingene har nå rett til forlengelse av åremålsperioden ved permisjoner, sykefravær mv. Dette gjelder også for vitenskapelige assistenter ansatt før 1.8.2024, men ikke med tilbakevirkende kraft (tidligere fravær).

Begrepet pliktarbeid er endret til karrierefremmende arbeid og har fått et noe endret innhold både for stipendiater og postdoktorer. Det vil bli utarbeidet retningslinjer for dette. Det samme vil gjelde karriereplaner for disse stillingene. Det er også kommet nye krav til planmessig oppfølging av stipendiatene. UiB vil ha en samordnet prosess på justeringer av retningslinjer og rutiner som angår stipendiatene og postdoktorene.

Vennlig hilsen

Kathrine B. Thorsen
HR-direktør

Jan Frode Knarvik
seksjonsleder

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 02.10.2024
FU-sak: 39/24		Arkivsaknr.:

Møteplan vår 2025

Bakgrunn

Det planlegges fem ordinære møter i Forskningsutvalget våren 2025. Møtene avholdes normalt på Styrerommet på Muséplass 1, kl 12:30-15:30. Siden funksjonstiden for utvalget følger universitetets valgperioder, foreslås det ikke her datoer i høstsemesteret.

Utvalget bes sette av følgende datoer i 2025:

Onsdag 22. januar

Onsdag 5 mars

Onsdag 9. april

Onsdag 14. mai

Onsdag 26. juni

Saken legges fram for utvalget til orientering.